

РОЗДІЛ 5. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ “CITTASLOW” ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE “CITTASLOW” CONCEPT FOR THE DEVELOPMENT OF TOURISM IN THE POST-CONFLICT AREAS OF UKRAINE

У статті розглянуто особливості впровадження концепції «повільного» міста в сучасних соціально-економічних умовах життєдіяльності депресивних територій для відновлення гармонійного розвитку та формування їх туристичної привабливості. Огляд попередніх публікацій дав змогу висвітлити історію та умови впровадження концепції, а також проаналізувати критерії відповідності міст-претендентів, що бажають стати членами міжнародної Асоціації “Cittaslow”. Обґрунтовано, що представлена концепція є ефективним інструментом розвитку депресивних регіонів і може бути запроваджена у підконтрольних Україні містах Луганської області, чисельність населення яких не більше 50 000 осіб, а саме м. Старобільськ, м. Кременна та м. Сватове. Впровадження принципів представлені концепції у Луганській області на території запропонованих міст дасть змогу відновити процеси сталого місцевого та регіонального розвитку, сприятиме створенню позитивного інформаційного резонансу, який стане каталізатором мотиваційних процесів для потенційних туристів, які у подальшому побажають відвідати регіон та переконатися на власні очі, що схід України не менш привабливий, ніж решта території країни.

Ключові слова: «повільне» місто, постконфліктна територія, інструмент розвитку, «повільний» туризм, критерії відповідності, туризм.

В статье рассмотрены особенности внедрения концепции «медленного» города в современных социально-экономических условиях жизнедеятельности депрессивных территорий для восстановления гармоничного развития и формирования их туристической привлекательности. Обзор предыдущих публикаций позволил осветить историю и условия внедрения концепции, а также проанализировать критерии соответствия городов-претендентов, желающих стать членами международной Ассоциации “Cittaslow”. Обосновано, что представленная концепция является эффективным инструментом развития депрессивных регионов и может быть внедрена в подконтрольных Украине городах Луганской области, численность населения которых не более 50 000 человек, а именно г. Старобельск, г. Кременная и г. Сватово. Внедрение принципов представленной концепции в Луганской области на территории предложенных городов позволит восстановить процессы устойчивого местного и регионального развития, будет способствовать созданию положительного информационного резонанса, который станет катализатором мотивационных процессов для потенциальных туристов, которые в дальнейшем пожелают посетить регион и убедиться вочию, что восток Украины не менее привлекательный, чем остальная территория страны.

Ключевые слова: «медленный» город, постконфликтная территория, инструмент развития, «медленный» туризм, критерии соответствия, туризм.

УДК 338.48

<https://doi.org/10.32843/bses.59-33>

Зеленко О.О.

д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародної економіки і туризму Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Дем'яновська М.О.
магістр

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Zelenko Olena

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

Demianovska Maria

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University

The article considers the peculiarities of “Cittaslow” concept implementation in the modern socio-economic life conditions of depressed areas in order to restore a harmonious development and for formation of their tourist attractiveness. The purpose of the study: to substantiate the feasibility of implementing the concept of “Cittaslow” to improve the socio-economic situation and tourism development in the eastern regions of Ukraine. A review of previous publications allowed us to shed light on the history and conditions of the concept, as well as to analyze the eligibility criteria of applicant towns wishing to become members of the International Cittaslow Association. 72 criteria are grouped into aggregate groups of indicators, namely: energy saving and environmental, infrastructure, social policy, hospitality and quality of urban life, tourism, handicrafts and agriculture, as well as partnership. The main tasks pursued by the members of the Association are: improving of living conditions in the urban environment; improving the quality of life in cities; countering averaging and globalization in cities around the world; Environmental Protection; promoting the cultural diversity and uniqueness of each city; encouraging citizens to a healthy lifestyle. It is substantiated that the presented concept is an effective tool for the development of depressed regions and can be implemented in the Ukrainian-controlled towns of Luhansk region with a population of no more than 50,000 people, namely Starobilsk, Kreminna and Svatove. There are several arguments for implementation of the “Cittaslow” concept and membership in the International Association of Slow Cities: stabilization of socio-economic development indicators; formation of a positive town image among the locals; the certificate of the Association serves as an environmental certificate and safety certificate; preservation of unique culture and local traditions, which become a fundamental component for sustainable development of small and medium-sized businesses; perception of a town as an attractive tourist destination. Implementation of presented concept principles in Luhansk region, in the proposed towns will restore sustainable local and regional development, will create a positive information resonance, which will be a catalyst for motivational processes for potential tourists who want to visit the region and see for themselves, that the east of Ukraine is no less attractive than the rest of the country.

Key words: “slow” city, post-conflict territory, development tool, “slow” tourism, eligibility criteria, tourism.

Постановка проблеми. Проблема подальшого розвитку туристичної галузі, з якою стикнулася світова спільнота у 2020 році, не оминула

Україну. Однак провайдери туристичних послуг поглянули на цю проблему з двох боків. Світова криза й неможливість перетнути кордони – це

шанс для вітчизняних представників туристичної сфери привернути до себе увагу вибагливих українських туристів, які цього літа були змушені вибирати серед національних туристичних дестинацій.

Цим шансом частково скористалися східні регіони країни, зокрема Луганська й Донецька області, які після припинення воєнного конфлікту на частині територій, підконтрольних Україні, стикнулися з проблемою переорієнтації та зміни застарілого іміджу старопромислових регіонів на новий, але не знали, на який. Однозначної відповіді поки що немає.

З огляду на те, що більшість територій, які доступні для мешканців України в цих областях, тільки зараз розпочинає роботу щодо визначення перспектив подальшого розвитку, є сенс звернути увагу на відносно нову, але в умовах сучасності дуже перспективну концепцію "Cittaslow" («повільне місто»), яка сприяє гармонійному розвитку самої громади та формуванню позитивного іміджу населеного пункту для його потенційних відвідувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

З огляду на «молодість» концепції особливості її впровадження поки що не висвітлюються вітчизняними науковцями, але є можливість познайомитися з публікаціями закордонних авторів, що цікавилися цією темою. Зокрема, це Х. Коркмаз, О. Меркан, Л. Атай [1], А. Презенца, Т. Аббат [2], М. Чічек, С. Улу, К. Услай [3]. Х. Дойдук, Е.Й. Окан [4].

Всі зазначені науковці на прикладі вибраних для дослідження міст у межах власних країн доводять позитивний вплив від впровадження цієї концепції на соціально-економічне становище регіону та розвиток туристичної галузі у конкретних населених пунктах. Основна рекомендація полягає в такому: до концепції "Cittaslow" варто приєднуватися невеликим містам, де є бажання громади зберегти свої традиції та культуру.

Вітчизняні дослідники залишають поза увагою цю ідеологію, адже в країні відсутні нині міста, які

б мали статус «повільного», але з огляду на наявний досвід інших країн виникає необхідність звернути увагу на можливість впровадження концепції «повільного міста» у невеликих населених пунктах країни.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування доцільності впровадження концепції "Cittaslow" для покращення соціально-економічного становища й розвитку туризму в східних регіонах України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція «повільного міста» виникнула трохи більше 20 років тому й бере свій початок у 1999 році в Італії в муніципалітеті Грєве-ін-К'янті, де його мером П. Сатурніні було започатковано рух саме з такою назвою. Коли більшість людей тяжіє до великих мегаполісів, засновник руху "Cittaslow" запропонував новий, певною мірою інноваційний підхід до організації життєдіяльності невеликого населеного пункту.

Ідеї концепції поступово поширювалися містечками Італії, а згодом до руху приєдналися населені пункти з інших країн світу. Зараз мережа нараховує 268 міст на п'яти континентах світу [5]. Концепція руху "Cittaslow" має перелік таких завдань:

- покращення умов життя у міському середовищі;
- підвищення якості життя у містах;
- протистояння усередненню та глобалізації у містах по всьому світі;
- захист довкілля;
- просування культурного різноманіття та унікальності кожного міста;
- спонукання містян до здорового образу життя.

Візуально зміст концепції відображено в емблемі (рис. 1).

Частиною концепції «повільного» міста з часом став напрям "Slow Food" («повільне харчування») – це рух, що також зародився у Італії, але набагато раніше, а саме у 1986 році, і протистоїть індустрії "Fast Food", пропагує корисні страви без порушень основ екогастрономії, збереження традицій національної кухні, тривалого застілля із повільним вживанням якісної їжі.

Координацію процесу впровадження концепції «повільного» міста здійснює Міжнародна Асоціація "Cittaslow" (далі – Асоціація) [5]. Окрім ідеології, членство в Асоціації дає науково-консультативну підтримку щодо перспектив подальшого розвитку міст-учасників. Серед фахівців, що увійшли до складу міжнародного наукового комітету, є спеціалісти з економічної географії, місцевого розвитку, енергосбереження, архітектури та урбаністичного планування, промислового дизайну, туризму, гастрономії тощо. Асоціація підтримує використання технологій, що сприяють відновленню довкілля, дружньої до людини міської інфраструк-

Рис. 1. Емблема руху прихильників концепції "Cittaslow"

Джерело: [5]

тури, виробництво унікальних виробів та продуктів харчування, що сприяють позиціонуванню регіону та формуванню його позитивного іміджу.

Аби стати членом Асоціації, потенційне місто-претендент має відповідати 72 критеріям, що об'єднані у сім груп агрегованих показників, а також пройти сертифікацію за ними [5].

1) Енергетична та екологічна політика – наявність зелених рекреаційних зон, великої кількості зелених насаджень, використання відновлювальних джерел енергії, екологізація транспорту, утилізація власних відходів, зниження рівня шумів.

2) Інфраструктурна політика – використання альтернативних засобів пересування за рахунок розбудови відповідної велоінфраструктури; станцій для зарядки електротранспорту.

3) Політика якості міського життя – переорієнтація та повторне використання занедбаних територій.

4) Туристична, ремісницька та сільськогосподарська політика – заборона використання ГМО, підвищення вартості робочих технологій та традиційної ремісницької справи.

5) Політика гостинності – дружнє ставлення до відвідувачів міста, орієнтація на вдосконалення виробництва товарів та послуг, запровадження політики прозорих цін та тарифів.

6) Соціальна політика – соціальна згуртованість міської громади, наявність інклюзивних програм для осіб з обмеженими можливостями, інтеграція дискримінованих груп та боротьба з бідністю.

7) Політика партнерства – співпраця з організаціями, які підтримують сталий розвиток та розділяють ідеї Міжнародної Асоціації «повільних» міст.

Ідеологія концепції передбачає, що йдеться не просто про уповільнення темпу життя, «а про прагнення творити все з правильною швидкістю, смакуючи години і хвилини, а не просто підраховуючи їх; робити все, як можна краще замість того, щоб якомога швидше; йдеться про переважання якості над кількістю у всьому – від роботи до харчування і виховання» [6].

Доцільність ретельного огляду досвіду впровадження та розвитку руху "Cittaslow" обумовлена причинами його виникнення. Місто Геве-ін-К'янти, у якому зародилася течія, – це у минулому депресивний регіон, де у 90-ті роки ХХ сторіччя спостерігався відтік місцевого населення у зв'язку з відсутністю робочих місць для працевлаштування безробітних. Зазначена концепція виникнула на тлі стабільного погіршення соціально-економічного становища як альтернатива індустріального шляху розвитку, передбачаючи як ключову складову частину не промислові об'єкти зі створенням «клонуваних» територій, а людину з її унікальними потребами та уподобаннями, традиціями побуту, які можуть перетворитися на візитівку території для пізнаваності у всьому світі.

Схід України, безпосередньо Луганська область, останні п'ять років також належить до відсталих, депресивних регіонів країни. За зазначений період з області виїхали 37 838 осіб, ВРП скоротився з 55 108 млн. грн. у 2013 році до 30 285 млн. грн. у 2017 році, тобто на 46%. Рівень зареєстрованого безробіття з 2013 року виріс більш ніж у два рази, а станом на 2019 рік склав 13,7% від економічно активного населення [7]. Динаміку зазначених показників зафіксовано на тлі стабільного скорочення чисельності наявного населення області з 2 239,5 тис. осіб у 2014 році до 2 135,9 тис. осіб у 2019 році.

Членами Асоціації «повільних» міст перш за все можуть стати населені пункти, чисельність мешканців яких не перевищує 50 000 осіб. На території Луганської області під такий критерій підпадають одразу декілька міст (табл. 1).

Таблиця 1

Населення міст підконтрольної частини Луганської області станом на 2019 рік

Місто	Чисельність населення
Сєвєродонецьк	106 513
Лисичанськ	99 598
Рубіжне	56 785
Старобільськ	16 650
Сватове	16 710
Кремінна	18 859
Попасна	19 984

Джерело: [7]

За даними таблиці, серед усіх міст на підконтрольній Україні частині області претендувати на статус «повільного» за критерієм чисельності мешканців можуть м. Старобільськ, м. Кремінна, та м. Сватове. Формально за цією ж ознакою на цей статус може претендувати також м. Попасна, але близькість до лінії розмежування та до окупованої частини території області ставить під сумнів можливість участі цього населеного пункту у сертифікації, хоча воно вже давно живе мирним та активним культурним життям.

Перша ознака за кількістю мешканців міста – це тільки одна з багатьох вимог, яким має відповідати претендент на статус "Cittaslow". В Україні поки що не існує жодного населеного пункту-члену Асоціації, хоча більшість країн-сусідів вже має такі поселення (табл. 2).

Найпоширеніша мережа «повільних» міст залишається в країні-основоположниці руху, а саме в Італії (72 міста). Серед країн-сусідів України найбільшу кількість міст із таким статусом має Польща. Її наздоганяє Туреччина.

Для відкриття національної мережі потрібно знайти хоча б три міста, які б підтримували ідеї руху та прагнули розвиватися у цьому напрямі (хоча за певних обставин можлива реєстрація

одного населеного пункту, як в Угорщині чи Росії). Вартість реєстрації складає 600€. Міста-претенденти не обов'язково мають відповідати одразу всім 72 критеріям, але повинні підтвердити прагнення до розвитку та вдосконалення роботи всіх міських структур відповідно до ідеології Асоціації.

Зазначені раніше міста Луганської області (Старобільськ, Сватове, Кремінна) могли б стати

першими членами Асоціації "Cittaslow", адже всі три населених пункти вже працюють за основними агрегованими показниками (табл. 3).

Представлені заході є частиною затверджених стратегій та планів розвитку. Їх порівняльний аналіз за змістом та якістю засвідчує, що найбільш чіткими та деталізованими є завдання, заплановані в межах Стратегії економічного розвитку

Таблиця 2

Країни-сусіди України та їх міста-члени Асоціації "Cittaslow"

Країна	Міста
Туреччина	Акьяка, Гьокчеада, Халфеті, Першембе, Сеферіхісар, Таракли, Візе, Ялвач, Єніпазар
Російська Федерація	Світлогорськ
Польща	Барчево, Біскупец, Біштинек, Добре-Място, Голдап, Лидзбарк-Вармінські, Любава, Мурована-Госліна, Нове-Място-Любавське, Ольштинек, Решель, Рин
Угорщина	Ходмезьовашархей

Джерело: [8]

Таблиця 3

Напрями роботи міст Луганської області за агрегованими показниками міжнародної Асоціації "Cittaslow"

Агрегований показник	Заплановані заходи		
	Старобільськ	Кремінна	Сватове
Енергетична та екологічна політика	Енергоефективна модернізація мережі вуличного освітлення.	Рекультивация наявного міського звалища.	– Розроблення та впровадження ефективної системи поводження з твердими побутовими відходами; – підвищення якості води.
Інфраструктурна політика	Облаштування та благоустрій міського екопарку в районі міської водолікарні.	– Створення екопарку; – побудова мережі дитячих майданчиків.	Удосконалення транспортно-логістичної інфраструктури міста.
Політика якості міського життя	Створення організованого ринку збуту сільгосппродукції власного виробництва.	Створення артпростору під відкритим небом.	Створення оптимальної мережі закладів освіти та нового освітнього середовища.
Туристична, ремісницька та сільськогосподарська політика	– Організація проведення фестивалю «Осінь в Старгороді»; – створення центру спадщини як осередку розвитку туризму; – заснування щорічного регіонального велофестивалю «Шервуд вікенд»; – впровадження "Smart City" «Старобільськ туристичний».	– Створення та підтримка Школи верхової їзди; – розбудова нових туристичних маршрутів, зокрема веломаршрутів; – розвиток подієвого туризму на підставі історичних та культурних традицій міста.	– Відновлення та розвиток овочівництва та садівництва, а також тваринництва; – підтримка потенційно привабливих туристичних об'єктів та розвиток туризму.
Політика гостинності	– Створення Центру сучасного землеробства та лабораторії з вивчення ґрунту та зеленої маси рослин; – створення промоційних матеріалів про місто.	Створення унікальної мережі закладів громадського харчування, готелів тощо.	Створення промоційних матеріалів про місто.
Соціальна політика	Встановлення візуально акустичної системи оповіщення для людей з інвалідністю на адміністративних будинках і об'єктах дорожньої мережі.	Інформаційне забезпечення підприємців.	Створення соціального «прозорого офісу».
Політика партнерства	Стратегія економічного розвитку міста, розроблена за підтримки проекту USAID.	Ефективне партнерство й активний діалог влади та бізнесу.	Розроблення заходів підтримки для розвитку малого бізнесу та сприяння самозайнятості населення.

Джерело: [9; 10; 11]

м. Старобільськ [9]. Більш інформативним для м. Кремінна є промоційне відео Кремінської ОТГ (представлене на сайті регіонального бренду «Луганщина моя»), де місто позиціонується як центр рекреації та активного туризму [12]. Так само не дуже чіткими з огляду на план дій в межах Стратегії регіонального розвитку, є заходи, представлені для м. Сватове [11], але тут також за останні роки проведена велика робота щодо покращення умов життя мешканців міста, створюються засади для розвитку туризму та активного відпочинку самих містян [13].

На користь впровадження концепції “Cittaslow” та членства в Асоціації «повільних» міст свідчать такі аргументи:

- 1) стабілізація показників соціально-економічного розвитку міста;
- 2) формування позитивного образу міста у самих місцевих мешканців;
- 3) те, що сертифікат Асоціації виконує роль екологічного сертифікату та сертифікату безпеки як для міста, його суб'єктів господарювання, так і для всіх процесів його життєдіяльності;
- 4) привабливість міста для зовнішніх інвесторів;
- 5) збереження унікальної культури та місцевий традицій, що стають основоположною складовою частиною розвитку сталого малого та середнього бізнесу;
- 6) сприйняття міста як привабливої туристичної дестинації.

Останній пункт заслуговує на особливу увагу. Найчастіше туристичний досвід набувається у сім таких етапів [1, с. 7–8]: 1) накопичення ментальних уявлень про можливі варіанти подорожі (формується на основі повідомлень із загальноінформаційних джерел); 2) модифікація первинного уявлення під впливом додаткової інформації (із спеціалізованих джерел, зокрема туристичних буклетів); 3) прийняття рішення щодо подорожі; 4) поїздка до вибраної дестинації; 5) залучення до життєдіяльності міста під час перебування на території дестинації; 6) повернення на постійне місце проживання; 7) остаточна модифікація образу відвіданої території під впливом власних вражень від відпочинку. Для формування позитивного іміджу дестинації найбільш важливими є перший, другий та сьомий етапи. Впровадження концепції “Cittaslow” є потужним засобом формування розгорнутого інформаційного повідомлення на рівні регіональних і національних ЗМІ, особливо з огляду на відсутність подібного попереднього досвіду в інших містах країни. Висвітлення процесу реалізації основних ідей концепції виконає функцію інформаційного магніту, який притягне увагу населення до невідомих містечок, спонукаючи до особистого їх відвідування у подальшому.

Висновки з проведеного дослідження. Концепція “Cittaslow” за двадцятирічний період свого

існування вже довела власну конкурентоспроможність як у сфері урбаністики, так і у сфері місцевого соціально-економічного розвитку, а також у контексті формування нових туристичних дестинацій. Накопичений досвід Італії, Туреччини, Польщі, Франції, Німеччини дає право стверджувати, що існує стійкий позитивний взаємозв'язок між наявністю статусу «повільного» міста та кількістю туристів, яка поступово збільшується після впровадження концепції та дотримання всіх її стандартів відповідно до вимог, що висуваються до членів Міжнародної Асоціації “Cittaslow”.

Впровадження принципів запропонованої концепції у Луганській області на території запропонованих міст дасть змогу відновити процеси сталого місцевого та регіонального розвитку, сприятиме створенню позитивного інформаційного резонансу, який стане каталізатором мотиваційних процесів для потенційних туристів, які в подальшому побажають відвідати регіон та переконатися на власні очі, що схід України не менш безпечний та привабливий, ніж решта території країни.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Korkmaz H., Mercan O., Atay L. The Role of Cittaslow in Destination Branding: the Case of Seferihisar. *Current Issues of Tourism Research*. 2014. № 1. P. 5–10.
2. Presenza A., Abbate T. The Cittaslow Certification and Its Effects on Sustainable Tourism Governance. Enlightening Tourism. *A Pathmaking Journal*. 2015. Vol. 5. № 1. P. 40–64.
3. Çiçek M., Ulu S., Uslay C. The Impact of the Slow City Movement on Place Authenticity, Entrepreneurial Opportunity, and Economic Development. *Journal of Macromarketing*. 2019. Vol. 39. Issue 4. P. 400–414.
4. Doyduk H.B., Okan E.Y. Sustainable City Branding: Cittaslow – The Case of Turkey. *Global Place Branding Campaigns across Cities, Regions, and Nations*. IGI Global. 2016. P. 162–181.
5. International Network of Cities where living is good. URL: <https://www.cittaslow.org> (дата звернення: 02.11.2020).
6. Cittaslow, концепция медленных городов. Родовид. URL: https://rodovid.me/green_city/cittaslow-konceptsiya-medlennyh-gorodov.html (дата звернення: 02.11.2020).
7. Головне управління статистики Луганської області : статистична інформація. URL: <http://lg.ukrstat.gov.ua/statinform.php.htm> (дата звернення: 02.11.2020).
8. Медленный город. Википедия: свободная энциклопедия. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/Медленный_город (дата звернення: 02.11.2020).
9. Стратегія економічного розвитку міста Старобільськ. Старобільська міська рада. 2020. URL: https://starobelsk.lg.ua/images/docs/zagalny/Strategija_rozvytku_mista_2025.pdf (дата звернення: 02.11.2020).

10. План місцевого економічного розвитку. Кременська міська рада. 2018. URL: <https://dostup.pravda.com.ua/request/49759/response/119552/attach/3/PlanMER%20ua.pdf> (дата звернення: 02.11.2020).

11. План заходів на 2019–2020 роки з реалізації Стратегії економічного і соціального розвитку Сватівського району 2020 року. Сватівська міська рада. 2018. URL: <https://www.svt.gov.ua> (дата звернення: 02.11.2020).

12. Кременщина. *Луганщина моя*. 2020. URL: <http://brand.lg.ua/news/41-rolyk-kreminskoyi-hromady.html> (дата звернення: 02.11.2020).

13. В сети появился туристический ролик о городе Сватово. *Восточный вариант: медиа № 1 для Донецкой и Луганской области*. 2020. URL: <https://v-variant.com.ua/v-sety-poiavytsia-turysticheskyu-rolyk-o-horode-svatovo> (дата звернення: 02.11.2020).

REFERENCES:

1. Korkmaz H., Mercan O., Atay L. (2014) The Role of Cittaslow in Destination Branding: the Case of Seferihisar. *Current Issues of Tourism Research*, no. 1, pp. 5–10.

2. Presenza A., Abbate T. (2015) The Cittaslow Certification and Its Effects on Sustainable Tourism Governance. *Enlightening Tourism. A Pathmaking Journal*, vol. 5, no. 1 (2015), pp. 40–64.

3. Çiçek M., Ulu S., Uslay C. (2019) The Impact of the Slow City Movement on Place Authenticity, Entrepreneurial Opportunity, and Economic Development. *Journal of Macromarketing*, vol. 39, issue 4, pp. 400–414.

4. Doyduk H.B., Okan E.Y. (2016) Sustainable City Branding: Cittaslow – The Case of Turkey. *Global Place Branding Campaigns across Cities, Regions, and Nations*. IGI Global. P. 162–181.

5. International Network of Cities where living is Good. Available at: <https://www.cittaslow.org> (accessed 02 November 2020).

6. Cittaslow, Concept of slow towns (2014). *Rodovid*. Available at: https://rodovid.me/green_city/cittaslow-koncepciya-medlennyh-gorodov.html (accessed 02 November 2020).

7. Main Department of Statistics of Luhansk Region: Statistical Information. Available at: <http://lg.ukrstat.gov.ua/statinform.php.htm> (accessed 02 November 2020).

8. Slow town. *Wikipedia: free encyclopedia*. Available at: https://ru.wikipedia.org/wiki/Медленный_город (accessed 02 November 2020).

9. Economic development Strategy of Starobilsk town (2020). *Starobilsk Town Council*. Available at: https://starobelsk.lg.ua/images/Strategija_rozvytku_mista_2025.pdf (accessed 02 November 2020).

10. Local Economic Development Plan (2018). *Kreminna Town Council*. Available at: <https://dostup.pravda.com.ua/request/49759/response/119552/attach/3/PlanMER%20ua.pdf> (accessed 02 November 2020).

11. Action plan for 2019–2020 for the implementation of the Strategy of economic and social development of Svativ district 2020 (2018). *Svativ Town Council*. Available at: <https://www.svt.gov.ua> (accessed 02 November 2020).

12. Kreminna (2020). My Luhansk region. Available at: <http://brand.lg.ua/news/41-rolyk-kreminskoyi-hromady.html> (accessed 02 November 2020).

13. A tourist video about the city of Svatovo has appeared online (2020). *Eastern version: media № 1 for Donetsk and Luhansk regions*. Available at: <https://v-variant.com.ua/v-sety-poiavytsia-turystiches-horode-svatovo/> (accessed 02 November 2020).